

Rode sneeuw in december

Van Simone van der Vlugt verscheen bij uitgeverij Anthos

De reünie

Beste thrillerdebuut 2004 door Crimezone

Nominatie voor de NS Publieksprijs 2005

Schaduwzuster

Het laatste offer

Nominatie voor de NS Publieksprijs 2007

Blauw water

Nominatie voor de NS Publieksprijs 2008

Nominatie voor de Gouden Strop 2008

Winnaar Zilveren Vingerafdruk 2009

Herfstlied

Jacoba, Dochter van Holland

Op klaarlichte dag

Winnaar NS Publieksprijs 2010

Beste Nederlandse thriller 2010 door Crimezone

In mijn dromen

Rode sneeuw in december

Simone van der Vlugt ontving in 2006 de Alkmaarse Cultuurprijs voor haar tot dan toe verschenen werk.

Simone van der Vlugt

Rode sneeuw in december

Anthos|Amsterdam

ISBN 978 90 414 1867 8

© 2012 Simone van der Vlugt

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Ilona Wellmann / Arcangel Images / Hollandse Hoogte

Foto auteur © Merlijn Doomernik

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

DEEL I

I

Leiden, mei 1552

Men zegt dat liefde op het eerste gezicht zeldzaam is, maar dat als het zich voordoet, het onmogelijk is om je te onttrekken aan de kracht ervan. Een kortstondige verliefdheid of puur lichamelijke aantrekkingskracht valt daar klaarblijkelijk niet onder. Lidewey heeft zich altijd afgevraagd wat dan wel.

Ze klopt op de deur en op het moment dat die openzwaait, weet ze het. Het antwoord is herkenning, iets wat een volslagen vreemde eigenlijk onmogelijk kan oproepen. Waarschijnlijk komt er ook een stukje fysieke aantrekkelijkheid bij kijken, want ze kan onmogelijk beweren dat de man tegenover haar lelijk is.

Lang is hij, en enigszins mager, wat zijn lengte benadrukt. Hij heeft kortgeknipt donker haar en een klein baardje, maar het opvallendst zijn zijn ogen. Die zijn lichtgrijs en hebben een prettige uitdrukking. Vriendelijk en belangstellend.

‘Kan ik u helpen?’ vraagt hij met opvallend zachte stem.

‘Ik ben op zoek naar dokter Andries Griffioen.’

‘Mag ik vragen met wie ik het genoeg heb en waarvoor u de dokter wilt spreken?’

‘Mijn naam is Lidewij, dochter van Boudewijn Feelinck, drapenier hier in Leiden. Mijn vader is ernstig ziek en ik wilde vragen of dokter Griffioen tijd heeft om hem te onderzoeken.’

De grijze ogen nemen haar onderzoekend op. ‘Heeft Leiden geen geneesheren die uw vader kunnen behandelen?’

‘Jawel, en heel goede artsen ook. Maar ze zijn niet zo beroemd en kundig als dokter Griffioen. Het enige wat ze kunnen verzinnen is aderlaten. Dat dokter Griffioen uitgerekend nu in de stad is, kan geen toeval zijn.’

De lange jongeman opent de deur wat verder en steekt zijn hand naar haar uit. ‘Andries Griffioen, aangenaam. Komt u verder.’

Verrast kijkt Lidewij hem aan. Ze had een wat oudere man in tabbaard verwacht, niet deze jonge vent in een weliswaar goed gesneden, maar tamelijk eenvoudig zwart pak.

Nog niet helemaal bekomen van de verrassing stapt ze de kamer in. Een eigen kamer nog wel, in een van de drukste herbergen van Leiden, waar normaal gesproken meerdere gasten bij elkaar in één vertrek slapen.

‘Ik begrijp dat u iets tegen aderlaten hebt,’ zegt dokter Griffioen met een glimlach.

‘O nee, heer, zeker niet. Maar tot nu toe heeft het geen resultaat opgeleverd. Mijn vader wordt steeds zieker en volgens mij weet zijn arts er niet goed raad mee,’ zegt Lidewij snel. ‘Toen ik hoorde dat u in de stad was, besloot ik u om hulp te vragen.’

Ze is zich er sterk van bewust dat ze op nauwelijks twee passen afstand van elkaar staan. Aan de ene kant hindert het haar omdat zijn nabijheid een verwarrende invloed op haar heeft, aan de andere kant zou ze nog wel een stap in zijn richting willen zetten, zodat ze zijn geur in zich op kan nemen.

Die gedachte doet een lichte kleur over haar gezicht trekken. De grijze ogen zijn nog steeds belangstellend op haar gericht.

‘Wat mankeert uw vader?’

‘Hij heeft al een week hoge koorts en hoest de longen uit zijn lijf. Je hoort zijn ademhaling gieren, hij krijgt bijna geen lucht. Het is vreselijk om te zien hoe benauwd hij is.’

De tranen die in haar ogen schieten zijn niet gespeeld, maar hebben wel effect.

‘Waar woont u, juffrouw Feelinck?’ De bezorgdheid in de ogen van Andries Griffioen is oprecht.

‘Aan het Rapenburg.’

‘Dat is vlak bij het adres waar ik straks moet zijn. Ik kan nu met u meegaan. Schikt dat?’

Lidewij heeft haar adem ingehouden en laat die nu ontsnappen.

‘Ja,’ zegt ze dankbaar. ‘Ja, natuurlijk schikt dat. Dank u zeer!’

De lente maakt van Leiden een compleet andere stad. Het is begin mei, en de belofte van de zomer hangt in de lucht. Het is niet ver van de Aalmarkt naar het Rapenburg, en de korte wandeling doet Lidewij goed.

Terwijl ze naast Andries Griffioen voortloopt, ademt ze diep de frisse lucht in. De klokken van de Sint Pieterskerk beieren opgewekt, de stemmen van de mensen klinken hoog en licht, en het lichte geratel van de karren wekt de indruk dat ze pleziertochtjes maken.

Desondanks probeert Lidewij het tempo hoog te houden. Al is Mijntje bij haar vader achtergebleven, het zint haar niet dat ze van huis is gegaan. Momenteel gaat het zo slecht met haar vader dat hij alleen haar gezelschap verdraagt en heel onrustig wordt als ze er niet is.

Voor het eerst sinds een week voelt ze weer frisse lucht op haar wangen en de warmte van de zon op haar schouders, maar ze kan er niet van genieten. Naar huis moet ze, zo snel mogelijk.

De spanning en ongerustheid staan blijkbaar op haar gezicht te lezen, want Andries Griffioen legt even een hand op haar arm.

‘Maakt u zich niet al te ongerust,’ zegt hij. ‘Ik heb veel patiënten met longproblemen behandeld.’

‘Dat weet ik. Ik heb gehoord dat u de beste in uw vak bent. Eigenlijk dacht ik dat u veel ouder zou zijn,’ bekennt Lidewij.

Haar openhartigheid doet Andries glimlachen. ‘Hoe oud schat u mij dan?’

‘Nou, iets ouder dan ik ben. En ik ben net twintig geworden.’

‘Ik ben tweeëndertig,’ zegt Griffioen met een geamuseerd trekje om zijn mond.

Even is Lidewey uit het veld geslagen, maar ze herstelt zich snel. ‘Dat is toch vrij jong voor iemand met zoveel naamsbekendheid. Alleen al de opleiding tot arts duurt jaren.’

‘Dat is waar, maar ik heb het geluk over een heel goed geheugen te beschikken,’ vertrouwt Andries haar toe. ‘Wat me eenmaal is verteld of wat ik heb gelezen, vergeet ik niet snel meer. Sommige boeken waren zo dik dat ik ze wel twee keer moest lezen, maar toen zaten alle beschrijvingen van kwalen en de bijbehorende medicatie en behandelingen ook in mijn hoofd.’

‘Komt u uit Leiden?’

‘Nee, uit Amsterdam. Mijn neef woont in Leiden, vandaar dat ik hier een paar dagen ben.’

‘Uw neef?’

‘Gilles Lammens. Misschien kent u hem wel, hij heeft een drukkerij aan de Breestraat.’

Lidewey denkt even na en knikt dan. ‘Tussen de papierwinkel en boekhandel.’

‘Precies. Helaas zien we elkaar niet zo vaak als we zouden willen, maar als hij me nodig heeft, dan kom ik. Zijn vrouw is ernstig ziek geweest, maar ze is nu aan de beterende hand.’

‘Bent u helemaal uit Amsterdam gekomen om uw schoonzuster te helpen? Dat is lief.’

‘Veel meer familie heb ik niet, dus ik ben zuinig op hen,’ zegt Andries.

‘Dan kunnen we elkaar de hand geven. Ik heb ook niet veel familie over. Mijn moeder is een paar jaar geleden gestorven en broers of zusjes heb ik niet. En u?’ Ze kijkt Andries van opzij aan, bang dat ze te ver is gegaan, maar hij geeft gewoon antwoord.

‘Nee, ze zijn allemaal gestorven tijdens de pestepidemie van 1529,’ zegt hij. ‘Ik was de enige overlevende van ons gezin.’

Geschokt kijkt Lidewey hem aan. ‘Dat is vreselijk! Bleef u helemaal alleen over?’

‘Ja, maar gelukkig kon ik terecht in het gezin van mijn oom. Hij was arts. Van hem heb ik het vak geleerd. Zo jong als ik was, wilde ik maar één ding: dokter worden, zodat ik de pest kon bestrijden.’ Hij werpt Lidewey een vluchtig glimlachje toe. ‘En vele andere ziektes, natuurlijk.’

‘Denkt u dat u iets voor mijn vader kunt doen?’

‘Ik moet hem natuurlijk nog onderzoeken, maar als ik u zo hoor, heeft hij een aandoening aan de longen. En daar zijn verschillende behandelingen voor.’

Ze zijn op het Rapenburg aangekomen, waar de gevels van de voorname herenhuizen weerspiegelen in het grachtenwater. Zodra ze het bordes beklimmen gaat de imposante voordeur open, alsof de meid in de hal heeft staan wachten.

‘Hoe gaat het met mijn vader, Mijntje?’ vraagt Lidewij.

‘Nog steeds hetzelfde, juffer.’ Mijntje maakt een knicksje en neemt de hoed en jas van de dokter aan.

Boven klinkt zwaar gehoest, gevolgd door een benauwd piepge-luid.

Andries verspilt geen tijd en loopt meteen achter de meid aan de wenteltrap op. Lidewij volgt vol haast. Om Andries zo min moge-lijk in de weg te lopen blijft ze bij de deur staan.

In de donkere, bedompte kamer is de zieke amper zichtbaar in zijn hemelbed. Andries trekt meteen de gordijnen voor de vensters open en zet zijn tas op een laag kastje.

Boudewijn Feelinck zit half in de kussens die hem ondersteu-nen. Hij heeft zijn ogen gesloten en reageert niet op de verschij-ning van een vreemde aan zijn bed.

‘Hebt u toevallig nog urine van uw vader?’ vraagt Andries.

Lidewij wenkt de meid, die met de pispot komt aanzetten. An-dries giet er wat van in een glazen flesje, dat hij bij het venster tegen het licht houdt. Vervolgens haalt hij een houten buisje uit zijn tas en beluistert haar vaders longen. Tikkend op zijn borst heeft hij niet veel tijd nodig om tot een diagnose te komen.

‘Uw vader heeft het inderdaad aan zijn longen. Zijn ademha-ling baart me zorgen, die is erg oppervlakkig. De koorts heeft hem verzwakt. Hoe lang is die al zo hoog?’

‘Al een paar dagen.’

Andries stopt het luisterinstrument weer in zijn tas. ‘Ik heb een kom heet water nodig. Een aftreksel van verse munt vergemakke-lijkt de ademhaling. Ik zal ook een borstkompres van duizendblad en knoflook maken. Dat werkt ontstekingsremmend en verdrijft de koorts.’

Nerveus strengelt Lidewej haar vingers ineen. ‘Wordt hij weer helemaal beter?’

Andries loopt op haar af en legt zijn hand op haar schouder.

‘Ik zal niet tegen u liegen. Uw vader is ernstig ziek. Ik kan niet beloven dat hij het haalt.’

Alle kleur trekt in één keer weg uit Lideweij's gezicht. Ze wankelet en het is aan de snelle greep van Andries' hand om haar bovenarm te danken dat ze niet valt.

Voorzichtig begeleidt hij haar naar een stoel. Dan zakt hij door zijn knieën zodat ze weer op ooghoogte zijn en kijkt haar ernstig aan.

‘Het spijt me dat ik u zo laat schrikken, maar het is zoals ik het zei. Natuurlijk zal ik mijn uiterste best doen voor uw vader. Gaat het wel? Haal eens diep adem.’

Lidewej slaakt een lange, diepe zucht. Het helpt, de zuurstof die haar longen instroomt geeft haar nieuwe kracht. Ze merkt nu pas dat Andries haar handen in de zijne heeft genomen.

Op het moment dat hun ogen contact maken, voelt Lidewej iets wat ze nooit eerder heeft gevoeld. Een onbekende emotie die haar de adem beneemt, die haar onrustig maakt maar waarover ze zich ook verheugt. Was het een kort moment geweest, dan zou ze eraan voorbijgegaan zijn, maar hun oogcontact duurt voort.

Ze staren elkaar aan met de herkenning van twee mensen die elkaar amper kennen, maar die niet veel tijd nodig hebben om te beseffen dat er iets bijzonders tussen hen gebeurt.

Het geklos van Mijntjes schoenen op de trap verbreekt zowel de stilte als de magie van het moment. Andries komt overeind, neemt de kom heet water van het meisje over en haalt muntbladeren uit zijn tas. Algauw wordt de wat zure lucht in de kamer vervangen door een frisse, pittige geur. Hij zet de kom op het nachtkastje, vlak bij de zieke.

‘Het kan geen kwaad om deze kamer eens per dag te luchten,’ zegt hij. ‘Even de ramen wijd open kan een patiënt veel goeddoen. Mits hij warm onder de dekens blijft, natuurlijk.’

‘De ramen ópen?’ zegt Lidewej verbaasd. Haar is altijd voorgehouden dat tocht de grootste vijand van de mens is. Haar vader

blootstellen aan windvlagen en koudestromen lijkt haar niet de meest voor de hand liggende methode om hem weer op de been te krijgen.

‘Deed de frisse lucht u net ook niet goed?’ zegt Andries.

‘Ik heb geen longaandoening.’

‘Dat doet er niet toe. Iedereen heeft behoefte aan zuurstof. Pak uw vader goed in en zet de ramen open. Niet te lang, maar tot die bedompte lucht eruit is.’

Nadat ze beloofd heeft zijn instructies op te volgen, loopt Lide-weij met de dokter mee naar beneden. In de hal schudt hij haar de hand en in een vlaag van paniek beseft ze dat ze hem nu niet meer zal zien.

Ze geneert zich dat ze op een moment als dit, waarop al haar aandacht op haar vader gericht zou moeten zijn, ze zo met andere gevoelens bezig is, maar ze kan het niet helpen.

‘Keert u al snel terug naar Amsterdam?’

Ze probeert haar vraag luchtig te stellen, maar ze hoort zelf de gespannen klank van haar woorden. Of Andries dat ook hoort weet ze niet, maar hij blijft haar hand vasthouden.

‘Ik ga pas terug naar Amsterdam als ik hier niet meer nodig ben,’ zegt hij. ‘En volgens mij heeft uw vader me nog wel een tijdje nodig.’

Zolang haar moeder nog leefde had Lidewij weinig contact met haar vader, maar na haar dood veranderde dat. De twee-eenheid die ze met haar moeder vormde werd verbroken en ze miste haar wanhopig.

Dagen, weken, maandenlang werd ze 's ochtends wakker met een loodzwaar gevoel op haar borst. Het gevoel waarmee je uit een akelige droom wakker schrikt, om te ontdekken dat de werkelijkheid nog erger is. Ze kon maar niet bevatten dat ze haar moeder nooit meer zou zien.

Wendela Bensenbroeck kwam uit een adellijke maar verarmde familie. Haar enige opties waren beneden haar stand trouwen of het klooster in gaan. Op haar negentiende nam ze het habijt aan, legde de geloften af en verdween uit de gewone wereld. Tot ze Boudewijn Feelinck ontmoette en Wendela het onvoorstelbare deed: ze trad uit het klooster en trouwde met hem.

Er rustte niet echt een zegen op hun huwelijk. Van de vier kinderen die ze kregen, overleefde er maar een: Lidewij. Drie zoon-

tjes stierven op jonge leeftijd, alleen hun dochter bereikte de volwassen leeftijd.

Wat karakter betreft leek Lidewey het meest op haar vader. Beiden waren opvliegend, ongeduldig, koppig en eigenwijs. De vele ruzies in haar jeugd werden gesust door haar moeder, die goed kon bemiddelen, en daarmee haar man en dochter altijd weer tot bedaren wist te krijgen. Drie jaar geleden overleed ze, onder de onkundige handen van een arts die de bloeding van een aderlating niet wist te stelpen.

Verdriet kan mensen uiteendrijven, maar vader en dochter vonden elkaar. Ze trokken naar elkaar toe als de enige twee overlevenden van een schipbreuk en er ontstond een onverbreekelijke band.

Volgens buitenstaanders klampten ze zich iets te krampachtig aan elkaar vast, maar voor hen werkte het. Lidewey nam als zeventienjarige de leiding over het huishouden over en kreeg daarbij volledige vrijheid. Ze beheerde de huishoudbeurs en leidde het personeel, naar het voorbeeld van haar moeder, met vaste hand.

Terwijl haar vriendinnen in de jaren daarna links en rechts werden uitgehuwelijkt, nam haar vader het woord trouwen niet één keer in zijn mond. En dat terwijl ze toch langzamerhand de leeftijd kreeg om een echtgenoot te zoeken.

Maar Boudewijn Feelinck zag zijn lieveling niet graag vertrekken en Lidewey had geen haast om te trouwen. Haar vader liet haar de vrije keus, maar er was nog geen man langsgesproken die haar interesse had weten te wekken.

Tot nu toe.

In eerste instantie lijkt Boudewijns toestand alleen maar te verergeren. Onder dikke dekens ligt hij te klappertanden van de koorts. Zijn huid gloeit zo dat de natte doeken waarmee Lidewey zijn voorhoofd bevochtigt snel opdrogen. Hij heeft voortdurend dorst en als hij niet slaapt, is hij zo onrustig en verward dat ze niet meer van zijn zijde wijkt.

Lidewey laat de kamer luchten, verwisselt om het uur het borstkompres en draagt Mijntje op voortdurend water aan de kook te houden voor een vers muntaftreksel. Omdat ze haar vader niet al-

leen durft te laten, maakt ze een bed op in zijn kamer en brengt daar de nacht door.

Andries komt een paar keer per dag langs om Boudewijn te onderzoeken en nieuwe medicijnen voor te schrijven.

‘Het lijkt wat beter te gaan,’ zegt Lidewij. ‘Hij hoest niet meer zo erg en hij slaapt wat rustiger.’

‘Maar de koorts is nog aan de hoge kant. Dat zint me niet. Koel hem goed af met koude doeken, die temperatuur moet omlaag.’ Andries haalt zijn hand van Boudewijns voorhoofd af en kijkt naar Lidewij. ‘En hoe gaat het met jou?’

Ongemerkt hebben ze het stadium waarin ze elkaar voutsvoeyerden achter zich gelaten, maar zonder de fase waarin ze nu zijn aanbeland verder te ontwikkelen. Daarvoor is Lidewij er zich te sterk van bewust dat ze zich in het huis van haar vader bevindt, waar bepaalde regels gelden die ze niet wenst te verbreken. Helemaal niet nu, terwijl hij doodziek op bed ligt. Bovendien heeft Mijntje haar die ochtend op ongeruste toon laten weten dat Andries niet tot ‘hun soort mensen’ behoort, waarmee ze bedoelde dat hij luthers is.

Voor haar gevoelens voor Andries maakt dat geen verschil, religieuze kwesties hebben haar nooit erg geïnteresseerd, maar ze beseft dat ze wel degelijk een probleem heeft. Haar vader zal nooit accepteren dat ze omgaat met een niet-katholiek. Ze hoeft het hem niet eens te vragen, ze weet het antwoord al. De enige oplossing is afstand nemen, haar gevoelens afremmen voor ze zich er te veel door laat meeslepen.

‘Het gaat goed met mij, dank je wel,’ zegt ze vormelijk.

Verbaasd kijkt Andries haar aan. ‘Ik vroeg het omdat je er een beetje moe uitziet. Vraag je niet te veel van jezelf? Je hebt personeel dat je kan helpen.’

‘Ik laat de verzorging van mijn vader liever niet aan hen over. Als het mis zou gaan op een moment dat ik er niet ben, zou ik het mezelf nooit vergeven.’

‘Mijntje kan best de wacht van je overnemen, zodat jij een paar uurtjes kunt slapen. Anders houd je het nooit vol,’ zegt Andries.

‘Ik slaap ’s nachts.’